

Становище на Комитета на регионите относно „Модернизиране на висшето образование“

(2012/C 113/09)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- приветства по-активната роля, която ще поеме Европейската комисия в подкрепа на институциите за висше образование и различните национални, регионални и местни власти в изпълнението на програмата за модернизиране на висшето образование;
- споделя мнението на Европейската комисия, според което общият размер на направените инвестиции във висшето образование в Европа е твърде малък и изтъква, че не само държавите членки, а в много случаи и регионалните власти, следва да поемат своите отговорности, като увеличат публичните инвестиции във висшето образование;
- отправя настоятелно искане към Европейската комисия, при определянето на конкретните програми и насоки за действие, да обърне още по-голямо внимание на един от приоритетите за държавите членки и за институциите за висше образование, който тя самата основателно подчертава, а именно увеличаването на участието в системата на висшето образование и необходимото за тази цел укрепване на нейното „социално измерение“;
- счита, че степента, в която институциите за висше образование отчитат конкретните регионални и местни нужди и по този начин реално допринасят за регионалното и местното развитие, също може да е показателна за целесъобразността на висшето образование;
- констатира обаче, че все още трябва да се предприемат редица мерки, за да може едновременно да се разширят и задълбочат възможностите за мобилност на студентите и за трансгранично сътрудничество, като по този начин ще се повиши значително добавената стойност;
- припомня, че регионалните и местните власти имат важни правомощия в областта на образованието и обучението, също както и в политиката по отношение на младежта и политиката по заетостта, и затова подчертава първостепенната роля на регионалните и местните власти за прилагането на този проект за модернизиране, при пълно зачитане на принципа на субсидиарност.

Докладчик

Mia DE VITS (BE/ПЕС), член на Фламандския парламент

Отправен документ

Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите „В подкрепа на растежа и създаването на работни места — програма за модернизиране на системите за висше образование в Европа“

COM(2011) 567 окончателен

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ****1. Общи бележки**

1. приветства съобщението „В подкрепа на растежа и създаването на работни места — програмата за модернизиране на системите за висше образование в Европа“, в което Европейската комисия излага основните политически цели, които трябва да са определящи за реформите във висшето образование. Комитетът оценява факта, че Европейската комисия се стреми да даде нов тласък на реформите, започнати с процеса от Болоня и със създаването на Европейско пространство за висше образование и Европейско научноизследователско пространство — реформи, които още далеч не са завършени, и в същото време извежда тези реформи на преден план в по-широкия контекст на стратегията „Европа 2020“ и на водещите инициативи, реализирани в рамките на тази стратегия;

2. подкрепя предпочетения в съобщението подход, в рамките на който Комисията, от една страна, изброява основните политически цели, които държавите членки и институциите за висше образование следва да постигнат до края на десетилетието, а от друга, посочва по какъв начин тя може да помогне на държавите членки и на институциите за висше образование за изпълнението на този проект за модернизиране;

3. изразява съгласие, че отговорността за осъществяване на реформите във висшето образование — политическа област, в която ЕС има правомощия за координация и подкрепа — се носи преди всичко от държавите членки и институциите за висше образование, въпреки че предизвикателствата и политическите отговори надхвърлят националните граници. Освен това Комитетът припомня, че регионалните и местните власти имат важни правомощия в областта на образованието и обучението, също както и в политиката по отношение на младежта и политиката по заетостта, и затова подчертава първостепенната роля на регионалните и местните власти за прилагането на този проект за модернизиране, при пълно зачитане на принципа на субсидиарност;

4. отбелязва, че предложената стратегия за модернизиране на висшето образование изглежда не създава проблеми, свързани със спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност.

5. отбелязва, че образованието, включително висшето образование, трябва преди всичко да дава на хората широка обща основа, която да им помага да развият максимално своите заложи и да станат открити и силни личности с разнообразни умения, способни да поемат пълноценно своите отговорности в обществото. Образованието безспорно има и икономическа стойност, но тя не е единствената. Ето защо чисто икономическият подход към образованието неизбежно ще бъде винаги

недостатъчен. В определен контекст обаче такъв подход може да се окаже целесъобразен и дори необходим;

6. независимо от гореизложеното, напълно подкрепя позицията, според която на образованието и обучението следва да се отреди централна роля, с цел да се постигне интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в Европа и отбелязва, че възможностите на европейските институции за висше образование да изпълняват своята обществена роля още не са напълно използвани;

2. Основни политически цели за държавите членки и институциите за висше образование

2.1. *Повишаване на нивата на завършено образование с цел осигуряване на кадрите с висше образование и изследователите, от които Европа се нуждае*

7. изразява съгласие с анализа, според който средното ниво на квалификация в Европа трябва да достигне целта до 2020 г. 40 % от младите хора да завършат висше образование или друго равностойно обучение, ако искаме да отговорим на желаното и необходимо нарастване на броя на работните места, изискващи знания, да предложим на младите хора най-добрите перспективи да намерят качествена работа и по този начин да се борим с безработицата, особено сред младите хора;

8. изразява убеждението си, че широко застъпеното използване на иновационни решения, основаващи се на ИКТ, от страна на заведенията за висше образование може да спомогне това образование да стане по-достъпно и да увеличи броя на студентите, живеещи в слаборазвитите области, в островните, планинските и най-отдалечените региони, които могат да се ползват от него;

9. споделя изрично позицията, според която е целесъобразно да се следи висшето образование да привлича по-широки слоеве от населението и изразява съжаление, че отделни групи от населението все още са значително по-слабо представени. Комитетът подчертава, че това по-слабо представителство, което, впрочем, се забелязва още по-отчетливо сред преподавателското тяло, с неоправдано постоянство, не само ни създава социални проблеми, но от икономическа гледна точка, води и до пропиляване на таланти;

10. поради това предлага да се следи не само до каква степен държавите членки успяват да повишат участието във висшето образование и нивата на успеваемост, които са най-малкото еднакво важни, но и доколко те и техните институции за висше образование успяват да привлекат „нетрадиционни студенти“ или студенти, идващи от слабо представени групи, скъсвайки с традиционните схеми за поведение, за да могат да се борят със стереотипите за учебни нагласи, а оттам и със сегрегацията на пазара на труда. Всъщност предвид демографските развития, Комитетът е убеден, че не може да се постигне трайно необходимото съществено увеличение на

нивата на участие, освен ако държавите членки и институциите за висше образование не включат това „социално измерение“ в сърцевината на своите политики за висше образование. Ето защо той смята за неизбежно формулирането на специфични цели и в тази област, адаптирани към конкретния контекст на всяка държава членка и различните ѝ региони; той подчертава обаче, че повишеното участие изисква и по-голямо финансиране за институциите за висше образование в Европа, за да се гарантират най-високите стандарти в научните изследвания и преподаването;

11. подкрепя призива на Европейската комисия в полза на финансова подкрепа, отпускана на потенциални студенти, произхождащи от среди с ниски доходи. Ето защо изразява загриженост във връзка с това, че някои страни са взели решение или обмислят вземането на решение за повишаване на таксите за обучение, въпреки че всички държави членки са ратифицирали Международния пакт за икономически, социални и културни права, член 13 от който предвижда по-специално, че: „*висшето образование трябва да се направи достъпно за всички на равнопоставена основа, според способностите на всеки чрез всички подходящи средства и по-специално чрез постепенно и все по-широко въвеждане на безплатното обучение*“. Комитетът изразява опасение, че повишаването на таксите за обучение ще повдигне финансовия праг, който студентите трябва да преодолеят, за да получат достъп до висше образование, при това именно в момент, когато много от тях и техните семейства са изправени пред последиците от икономическата и финансовата криза;

12. обръща внимание върху факта, че други фактори освен финансовите възможности (като например внимателния избор на специалност, подходящо предварително обучение, а при липса на такова – подходящи корективни мерки, наставничество и учебно-методични услуги, навременно пренасочване към по-подходяща форма на образование или по-подходящо обучение, за да се избегне прекъсването на висшето образование, по-насосочен към студента преподавателски подход във висшето образование и др.) могат да играят решаваща роля в достъпа до висше образование и нивата на успеваемост. Комитетът приканва държавите членки и институциите за висше образование да обърнат необходимото внимание и на тези фактори. Комитетът изразява съжаление, че информацията, свързана с водените в тази сфера политики, не се събира и не се споделя сред държавите членки достатъчно систематично, както се прави за други аспекти на висшето образование и счита, че Обсерваторията на социалното измерение на висшето образование, която се създава в момента в рамките на процеса от Болоня, трябва да получи необходимата подкрепа;

13. приветства мерките, предложени от Европейската комисия, като разработването на национални квалификационни рамки с ясни (и, ако е необходимо, допълнителни) пътеки за преминаване между различните образователни равнища, или съсредоточаването върху резултатите от обучението и върху реално придобитите знания и умения (по-специално чрез признаване на придобитите другаде квалификации и усвоените по-рано умения, също и в сферата на самостоятелното или неформалното учене), вместо върху по-традиционни и формални критерии като продължителността на обучението и хорариума на учебната програма без часовете за самостоятелна подготовка. Комитетът е на мнение, че мерките от този род могат да бъдат ефикасни инструменти за по-точна оценка на уменията и определяне на подходящо ниво на квалификация за хората или за предлагането на подходяща и осъществима пътека към по-високо ниво на квалификация.

14. настоятелно призовава Европейската комисия да прояви последователност в постъпателния си подход по отношение на гъвкавите образователни пътеки и форми на обучение, включително при прилагането на настоящата директива относно признаването на професионалните квалификации и при изготвянето на новата директива в тази област;

2.2. *Подобряване на качеството и подходящата насоченост на висшето образование*

15. изразява съгласие с констатацията, че по-интензивният контакт с бизнеса и институциите на пазара на труда би бил много полезен за висшето образование поради факта, че то се стреми да осигури знанията и основните умения, които могат да се предават, и които са необходими за успеха във висококвалифицирани професии. Същевременно Комитетът счита, че бизнесът би могъл да поеме повече отговорности по отношение на висшето образование, по-специално като предлага на студентите и преподавателите достатъчен брой качествени места за стаж, като води диалог с институциите за висше образование относно професиите, които ще са необходими в бъдеще и свързаните с тях нужди по отношение на обучението, и като използва пълноценно общите умения, които преподавателите могат да предадат и т.н. Следва да се създават и повече изследователски партньорства между предприятия и университети;

16. изразява убеждението си, че местните и регионалните власти, които като цяло поддържат отлични взаимоотношения както с институциите за висше образование, така и с бизнеса, са в най-добра позиция да насърчават и водят този диалог;

17. счита, че степента, в която институциите за висше образование отчитат конкретните регионални и местни нужди и по този начин реално допринасят за регионалното и местното развитие, също може да е показателна за целесъобразността на висшето образование. Комитетът вижда в това отъждествяване с регионите едно от измеренията, с които институциите за висше образование могат да съобразят мисията и стратегическите си приоритети, за да постигнат отлични резултати и затова подчертава и подкрепя многообразието и индивидуалността на европейските институции за висше образование;

18. призовава във всички европейски висши учебни заведения да бъдат повсеместно въведени решения на основата на ИКТ. Разработването на обща ИТ платформа от институциите за висше образование и съответните национални, регионални и местни власти би могло да доведе до повишаване на равнището на успеваемост;

2.3. *Повишаване на качеството чрез мобилност и трансгранично сътрудничество*

19. изразява съгласие по отношение на значението на добре обмислената мобилност и на трансграничното сътрудничество за качеството на образованието и личностното развитие в редица области – на лицата, които могат да се възползват от тях. Комитетът отбелязва постигнатия огромен напредък в тази насока от държавите членки и институциите за висше образование, благодарение и на водещата роля на програмата Еразъм и с допълнителната подкрепа на процеса от Болоня. Според КР тези програми и това сътрудничество представляват неопенимо предимство, тъй като придават конкретен и положителен облик на „Европа“ в очите на много европейски граждани;

20. констатира обаче, че все още трябва да се предприемат редица мерки, за да може едновременно да се разширят и задълбочат възможностите за мобилност на студентите и за трансгранично сътрудничество, като по този начин ще се повиши значително добавената им стойност. Европейската комисия основателно изброява редица препятствия, наблюдавани на различните политически равнища, които често са характерни за специфичен национален контекст. КР счита, че подобно комплексно разслоение не трябва да пречи на държавите членки, на местните и регионалните власти и на институциите за висше образование незабавно да потърсят решение на тези проблеми, всяка в своята сфера на компетентност.

21. настоятелно призовава приложенията към дипломите да бъдат въведени във всички институции за висше образование, тъй като те представляват много важна стъпка към възможността за съпоставяне на дипломите и значително улесняват тяхното признаване;

22. обръща внимание на редица инициативи за трансгранично гарантиране на качеството във висшето образование и би желал да ги изтъкне като модел за трансгранично сътрудничество с оглед на структурното им въздействие върху системите за висше образование в съответните държави членки и региони;

23. призовава съответните национални органи, които в много случаи са регионалните или местните власти, да улеснят и ускорят признаването на академичните степени, за да се намали една значителна пречка пред мобилността на студентите и преподавателите; тази процедура би трябвало да не поражда никакви непосилни разходи за заявителя и да трае не повече от четири месеца;

2.4. По-добро използване на триъгълника на знанието

24. изразява пълно съгласие с необходимостта от по-добро развиване и използване на „триъгълника на знанието“, образуван от образованието, научните изследвания и предприятията, и споделя напълно констатациите на анализа на Европейската комисия, според който институциите за висше образование и научноизследователските институти могат да стимулират икономическото развитие в регионите, в които са установени, да извадят на световната сцена силните страни на същите тези региони или пък да образуват ядро на мрежа за знания в услуга на местната икономика и общество;

25. констатира, че изложените по-горе съображения са още по-важни, тъй като местните и регионалните власти отпускат помощта си по стратегически съображения и избират съзнателно определен брой приоритетни области, отговарящи както на специфичните силни страни на региона, така и на конкретните му нужди; следва усилено да се насърчава формирането на клъстери за знания и иновации с участието на местните и регионалните власти, университетите и местните предприятия, включително новосъздадените предприятия;

26. отбелязва, че в своето съобщение Европейската комисия проявява склонност да акцентира преди всичко върху предприятията, перспективите, свързани с продаваеми продукти и услуги и пазарната приложимост на знанията. Комитетът подчертава, че институциите за висше образование и научноизследователските институти имат и социална мисия спрямо публичните организации и нестопанския сектор, например (задължително) образование, здравни и помощни медицински услуги, социални услуги и др.;

2.5. Подобряване на управлението и на финансирането

27. споделя мнението на Европейската комисия, според което общият размер на направените инвестиции във висшето образование в Европа е твърде малък и изтъква, че не само държавите членки, а в много случаи и регионалните власти, следва да поемат своите отговорности, като увеличат публичните инвестиции във висшето образование. Ето защо КР приканва държавите членки и, при необходимост, и регионалните власти, въпреки бюджетния натиск да не залагат на карта бъдещето, а по-скоро да поставят инвестициите в една дългосрочна перспектива на растеж, без да правят съкращения в секторите, които полагат основата на утрешния растеж. Комитетът счита, че Комисията би могла по-конкретно да постигне тази цел, като следи, посредством европейския семестър, икономите да не се правят в ущърб на секторите, които са от първостепенно значение за реализиране на стратегията „Европа 2020“;

28. от гледна точка на своя подход към образованието като обществено благо споделя позицията на Комисията, според която обществените инвестиции са и задължително трябва да останат най-важната основа на едно устойчиво висше образование;

29. приема тенденцията към диверсификация на финансовите ресурси, например прибягването до публично-частни партньорства за финансиране на инфраструктура, но предупреждава, че мобилизирането на един от другите възможни източници, а именно увеличаването на дела на частното финансиране чрез повишаване на таксите за обучение, би могло да увеличи тежестта за бюджета на домакинствата. Комитетът изразява опасения, че тази тежест би могла да доведе, наред с другото, до понижаване на участието в системата на висшето образование и до нежелани изменения в социалната структура на студентската общност, както и да създаде или увеличи дисбаланси в потоците на мобилност между държавите членки или между регионите; затова, с цел насърчаване на равните възможности за всички и стимулиране на високи постижения, КР препоръчва по-добра политика за отпускане на стипендии и студентски заеми въз основа на дохода и успеха на студентите;

30. се застъпва за разработването на нови механизми за финансиране или за усъвършенстването на съществуващите механизми, които се основават на постигнатите резултати, подкрепят различни стратегически варианти и многообразието на институциите и насърчават високите постижения във всичките им форми. Освен това Комитетът би искал да подчертае, че натрупаният опит показва, че въвеждането на подобни механизми следва да бъде добре обмислено и да се избършва с необходимата предпазливост, най-вече за да могат избраната формула и използваните показатели да послужат за постигане на желаните цели и за да бъде надлежно отчетено търсеното многообразие във и между институциите;

31. отбелязва, че по-голямата автономия на институциите за висше образование не ги освобождава нито от задължението да дават отчет за своята дейност, нито от отговорността им по отношение на заобикалящата ги среда. Въпреки това Комитетът признава, че увеличаването на автономията на институциите за висше образование често има положително въздействие за привличането на частни средства и по този начин допринася за желаното увеличаване на инвестициите във висшето образование;

3. Приносът на ЕС: стимули за прозрачност, диверсификация, мобилност и сътрудничество

32. приветства по-активната роля, която ще поеме Европейската комисия в подкрепа на институциите за висше образование и различните национални, регионални и местни власти в изпълнението на програмата за модернизиране на висшето образование. Комитетът счита, че тази подкрепа, предоставена под най-различни форми, е от първостепенно значение, за да могат различните власти и институции за висше образование да постигнат необходимото сближаване, като същевременно се запазят желаното многообразие и специализация;

33. отправя настоятелно искане към Европейската комисия, при определянето на конкретните програми и насоки за действие, да обърне още по-голямо внимание на един от приоритетите за държавите членки и за институциите за висше образование, който тя самата основателно подчертава, а именно увеличаването на участието в системата на висшето образование и необходимото за тази цел укрепване на нейното „социално измерение“;

3.1. Подкрепа на реформата чрез факти, анализ и прозрачност на политиката

34. констатира, че беше доказано, по-специално при осъществяването на процеса от Болоня, че използването на относително прости сравнителни таблици за проследяване на изпълнението на програмата за реформа може да допринесе значително за информиранията и за създаването на интерес и предлага подобни инструменти да се използват в по-голяма степен. В тази връзка обаче Комитетът отбелязва, че на равнище държави членки подобна таблица често пъти не може да представи динамиките, които се развиват различно във всеки регион, и следователно невинаги оценява справедливо водената от регионалните и местните власти политика, най-малкото що се отнася до областите на действие, които са основно или изключително от тяхната компетентност;

35. подкрепя Европейската комисия в нейните проекти „U-Map“, насочен към популяризиране на многообразието от профили на висшите учебни заведения, и „U-Multirank“, чиято цел е да предостави многоаспектен инструмент за информация и класация, основаващ се на резултатите. При това трябва да се следи да не възникне непропорционално голямо допълнително административно натоварване за институциите за висше образование. Според Комитета е очевидно, че регионалната интеграция и вниманието към местната среда са един от параметрите, по които висшите учебни заведения следва да бъдат класирани и класифицирани;

36. приветства проекта на Европейската комисия за събиране на по-добри данни относно мобилността с цел обучение и резултатите по отношение на заетостта във висшето образование, който ще бъде осъществен в сътрудничество с Евростат. Комитетът отбелязва, че този вид информация е ценна не само за студентите и завършилите висше образование – тя може да помогне и на учащите се от по-ниските образователни степени да изберат къде да продължат учението си;

37. отправя искане към Европейската комисия да обмисли внимателно конкретните цели, които се стреми да постигне чрез създаването на европейски регистър на висшето образ-

ование, и преди да започне разработването на подобен инструмент, внимателно да проучи дали тези цели вече не са постигнати чрез други инициативи;

3.2. Настърчаване на мобилността

38. напълно подкрепя целта за настърчаване на мобилността и в тази връзка привлича вниманието на Европейската комисия върху все още актуалните бележки, които Комитетът формулира в раздела „За инициативите, свързани с мобилността“ от своето становище от 27 и 28 януари 2011 г. относно водещата инициатива „Младежта в движение“⁽¹⁾;

39. е убеден също така, че усилията, полагани за по-добро овладяване на чужди езици, ще доведат не само до увеличаване на потенциалния обмен, но и до подобряване на неговото качество; счита, че в този сектор Европейската комисия може да играе подкрепяща роля и припомня целта на европейската политика на многоезичието, а именно всеки европеец да владее два езика освен майчиния си;

40. подкрепя Европейската комисия в желанието ѝ да предостави на всички студенти, независимо от техния социален произход, по-добър достъп до магистърските програми в друга държава членка и потвърждава, че тези категории студенти имат нужда от по-голяма финансова подкрепа. Комитетът отбелязва предложението на Европейската комисия за създаване, съвместно с Европейската инвестиционна банка, на инструмент на европейско равнище за гарантиране на студентските заеми. Той подчертава, че никое от тези действия не трябва да води до използването на достъпа до мобилност за търговски цели. Създаването на подобен инструмент следва да допълни съществуващите системи за отпускане на стипендии като напр. Еразъм, които отдавна вече са доказали своята полезност⁽²⁾;

41. изразява съжаление, че липсата на мобилност на националните заеми представлява пречка пред мобилността на студентите; настоява за задължението да се отпускат заеми и стипендии без дискриминация въз основа на национална принадлежност;

42. признава, че някои потоци на студентска мобилност могат да представляват предизвикателство за някои държави и, понякога в още по-голяма степен, за някои региони. Комитетът се застъпва за това при специалности, които дават правоспособност за определени услуги, например медицина, да се допускат разпоредби относно достъпа до обучение, отчитащи регионалния аспект, които са необходими, за да се гарантира медицинското обслужване в региона. Освен това Комитетът изразява готовност да сътрудничи за изготвянето на подробен анализ на този проблем, както и за намирането на устойчиви решения за него, които да бъдат в интерес на всички заинтересовани страни, като същевременно запазят достиженията на европейското право;

43. все пак изразява убеденост, че трябва да се вземат специални мерки, за да се гарантират равни условия за достъп до мобилност с учебна цел за всички студенти, независимо от социално-икономическото им положение или географското положение на техните региони на произход;

⁽¹⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽²⁾ Вж. параграф 20 от становището на Комитета на регионите относно водещата инициатива „Младежта в движение“ (CdR 292/2010 fin), прието на 88-ата пленарна сесия на 27 и 28 януари 2011 г.

44. признава също така, че съществуват опасения по отношение на качеството на някои форми на трансгранично образование под формата на споразумения за франчайзинг, и призовава всички държави членки да предприемат необходимите мерки, например за гарантиране на качеството на обучението, което институциите за висше образование в държавите членки на Съюза предоставят извън националните граници, за да може всяка държава да запази пълното си доверие в институциите на другите държави;

45. изразява съгласието си с факта, че все още съществуват прекалено много пречки пред транснационалната мобилност на научните изследователи, и отправя искане към държавите членки да работят активно за по-добро регламентиране на допълнителните придобивки и социалните преимущества, за да могат учените да получат повече сигурност по отношение на аспектите, свързани с пребиваването им в чужбина, и следователно да се чувстват по-свободни в желанието си да участват в подобна транснационална мобилност;

3.3. *Поставяне на висшето образование в центъра на иновациите, създаването на работни места и пригодността за заетост*

46. очаква приемането на програмата за стратегически иновации и изразява надежда, че ще бъде възможно да се определят достатъчно бързо приоритетите за развитието на Европейския институт за иновации и да се създадат нови общности за знания и иновации (ОЗИ);

47. ще следи с интерес развитието на „съюзи на знанието“ между системата на висшето образование и предприемаческия свят, като обаче си задава въпроса дали не би било целесъобразно или дори наложително да се предвидят подобни спогодби с органите и организацията с нестопанска цел. В тази връзка Комитетът обръща внимание по-специално на предизвикателствата, пред които е изправена Европа, като застаряването на населението, намаляването на дела на младите хора, мултикултурното общество, изменението на климата и др.;

48. приветства инициативата на Европейската комисия за разработване на рамка за качество на стажовете и изразява убеждението си, че в такъв случай Комисията и властите в държавите членки на национално, регионално и местно равнище трябва да се заемат приоритетно с активното наблюдение на прилагането на тази рамка; предлаганото създаване на централизирана платформа, в която да бъдат събрани предложенията за стажове в Европа, може да бъде отличен способ за осигуряване на лесен достъп до предложения за стажове и за насърчване на младите хора да кандидатстват за стажове в други държави членки;

3.4. *Подкрепа за интернационализиране на европейското висше образование*

49. изразява съгласие с Европейската комисия относно това, че утвърждаването на международния характер и транснационалното сътрудничество не могат да бъдат ограничени само до европейското измерение, а трябва да излязат извън границите на Европа и да обхванат целия свят. В тази връзка Комитетът би желал да изтъкне по-специално огромния потенциал, който се крие в сътрудничеството между съседни региони, намиращи се в ЕС и извън границите на Съюза. С оглед на това, ЕС следва да насърчава сътрудничеството между европейските университети и висшите учебни заведения от трети страни, с цел, наред с другото, да укрепи управлението им и учебните им програми, като използва придобития от нашите университети опит. Следователно е необходимо да се стимулират дейностите, свързани с мобилността и обмена на студенти и преподаватели от универ-

ситетите от пограничните региони и от трети съседни страни, в подкрепа на разпространението на добри практики навън;

50. очаква по-конкретни предложения относно начина, по който Европейската комисия ще подкрепи изготвянето и прилагането на стратегии за интернационализиране на висшето образование от институциите за висше образование, и разчита на това, че тя ще започне диалог по този въпрос с всички заинтересовани страни. Комитетът отбелязва, че регионалните и местните власти също трябва да бъдат включени в подобен диалог, тъй като стратегиите за утвърждаване на международния характер на институциите за висше образование често пъти са в тясна синергия със стратегиите за развитие на регионите, в които се намират тези институции;

3.5 *Подобряване на дългосрочното въздействие и допълняемостта на финансирането от ЕС*

51. подкрепя предложението след 2014 г. да продължи увеличаването на финансовите ресурси, предназначени за настоящите програми в областта на образованието, обучението и младежта, както и да се опрости тяхното административно управление в рамките на програма „Еразъм за всички“. Комитетът изразява надежда, че тази нова програма ще допринесе не само за разширяването, но и за подобряването на качеството на различните форми на обмен и сътрудничество;

52. приветства със същото задоволство и предложението на Европейската комисия съществуващите понастоящем програми на европейско равнище в областта на научните изследвания и иновациите да бъдат обединени в новата програма „Хоризонт 2020“;

53. предлага на Европейската комисия подкрепата на местните и регионалните власти, предвид тяхната близост с институциите за висше образование, с оглед насърчването на последните да използват в пълна степен потенциала на програмите „Еразъм за всички“ и „Хоризонт 2020“;

54. както и в предходни свои становища, отбелязва, че процесът на интегриране на съществуващите програми в новосъздадените трябва да се извърши с цялата необходима предпазливост, за да се предотврати загубата на някои ценни елементи при тази реорганизация;

55. подкрепя връзката, която Европейската комисия създава между образованието (висшето образование), от една страна, и политиката на сближаване на ЕС, Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд, от друга. За да могат бенефициерите на тези средства да ги използват по възможно най-ефикасно и резултатен начин, Комитетът отправя искане към Комисията активно да събира добрите практики, съществуващи в различните държави членки и региони, и да гарантира тяхното широко разпространение;

3.6. *Следващи стъпки към интелигентно, устойчиво и приобщаващо европейско висше образование*

56. изразява надежда, че при определянето на конкретните програми и насоки за действие Европейската комисия ще продължи постоянно да води високо ценения диалог с всички заинтересовани участници, включително регионалните и местните власти;

57. отбелязва предложението за създаване на група на високо равнище със задача да анализира основни въпроси на модернизиранието на висшето образование и очаква, че при сформирането на тази група Комисията ще вземе изцяло предвид специфичните предизвикателства, които изброява в своето съобщение; отправя искане КР да бъде представен в тази група на високо равнище;

58. настоява при изготвянето на проекта за модернизиране Европейската комисия да отчете необходимостта от синергия между всички съответни водещи инициативи, като вземе предвид изготвените от Комитета становища във връзка с тях.

Брюксел, 16 февруари 2012 г.

Председател
на Комитета на регионите
Mercedes BRESSO
